

AWDURDOD TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Cofnodion cyfarfod Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru a gynhaliwyd ddydd Llun 19^{eg} Rhagfyr 2011 yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Dref, Wreccsam. Dechreuodd y cyfarfod am 10.30am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorydd

S Frobisher (Cadeirydd)
AM Jones (Is-Gadeirydd)
D Barratt
M Ll Davies
B Dunn
G C Evans
P C Evans
P Jeffares
E M Jones
J A Kelly
D Mackie
A Minshull
J V Owen
R E Parry
T Roberts
J R Skelland
M Thomas
G O Williams

Yn cynrychioli

Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Sir Ddinbych
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Gwynedd

Hefyd yn bresennol:

S A Smith (Prif Swyddog Tân a Phrif Weithredwr); C P Everett (Clerc a Swyddog Monitro i'r Awdurdod); K W Finch (Trysorydd i'r Awdurdod); D Docx (Dirprwy Brif Swyddog Tân); C Hanks, P Claydon a R Simmons (Prif Swyddogion Tân Cynorthwyol); G Brandrick (Uwch Reolwr Gweithrediadau); R Fairhead (Uwch Reolwr Hyfforddi a Datblygu); G W Griffiths (Uwch Reolwr Diogelwch Tân); S Morris (Rheolwr Cynllunio Corfforaethol); T Williams (Rheolwr Cyfathrebu Corfforaethol); S Forrest (Cyfrifydd, Adran y Trysorydd, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy); A Davies (Swyddog Cyswllt yr Aelodau) ac S Jones (Cynorthwy-ydd Cyswllt yr Aelodau).

YMDDIHEURIADAU

Y Cyngorydd

L W Davies
E C George
M Griffith
G James
D Kelly
N M Jones
W T Owen
W P Roberts
A Tansley

Yn cynrychioli

Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Gwynedd
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam
Cyngor Sir y Fflint
Cyngor Gwynedd
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

- 1 DATGANIADAU O FUDDIANT
  - 1.1 Dim.
- 2 RHYBUDD O FATERION BRYS
  - 2.1 Nid oedd dim materion brys.
- 3 COFNODION
  - 3.1 Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod yr Awdurdod Tân ac Achub a gynhaliwyd ar 17^{eg} Hydref 2011 i'w cymeradwyo.
  - 3.2 **PENDERFYNWYD cymeradwyo'r cofnodion yn gofnod gwir a chywir o'r trafodion.**
- 4 MATERION YN CODI
  - 4.1 Y Grŵp Ymateb i Ddigwyddiadau ar y Môr (MIRG) – cadarnhaodd y PSTC Claydon fod Asiantaeth y Môr a Gwylwyr y Glannau wedi rhoi terfyn ar y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda'r Grŵp ar 14^{eg} Rhagfyr ac felly, fel y cytunwyd, roedd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru wedi tynnu allan o'r ddarpariaeth.
  - 4.2 Y diweddaraf am Fwrdd Rhanbarthol Cymunedau Mwy Diogel – cadarnhaodd y Clerc y bydd y Gweinidog yn edrych ar drefniadau craffu ar gyfer y Bwrdd Rhanbarthol yn y flwyddyn newydd.
- 5 ADRODDIAD Y CADEIRYDD
  - 5.1 Roedd adroddiad y Cadeirydd yn rhestru'r cyfarfodydd a'r digwyddiadau yr aeth y Cyng. S Frobisher a'r Cyng. A M Jones iddynt rhwng 8^{fed} Hydref a 15^{fed} Rhagfyr 2011 yn rhinwedd eu swyddi fel Cadeirydd ac Is-Gadeirydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru.
  - 5.2 Gofynnodd y Cyng. T Roberts am ragor o wybodaeth am y cyfarfod a gynhaliwyd gydag Ieuan Wyn Jones AC. Cadarnhawyd bod llythyr wedi ei anfon at holl Weinidogion y Cynulliad i'w gwahodd i gysylltu os oeddent yn dymuno cael eu briffio am y sefyllfa o ran y gyllideb; Ieuan Wyn Jones oedd yr unig AC a oedd wedi gofyn am gyfarfod i drafod y gyllideb.
  - 5.2 **PENDERFYNWYD nodi'r wybodaeth a ddarparwyd.**
- 6 Y GYLLIDEB DDRAFFT 2012-13
  - 6.1 Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Trysorydd, ac roedd yn cyflwyno cynigion i'r Awdurdod ynglŷn â'r gyllideb ddrafft ar gyfer 2012-13, a'r rhagolygon ar gyfer 2013-14 a 2014-15. Roedd yr adroddiad hefyd yn cynnwys gwybodaeth am yr arbedion a wnaed yn ystod 2011-12. Gofynnodd y Trysorydd i'r Aelodau nodi gwall teipio ym mharagraff 6 – bydd y gyllideb ym mlwyddyn 3 yn uwch o 1%, nid 0%.

- 6.2 Cafodd yr Aelodau wybod na lwyddwyd i gynnwys y Gyllideb, Strategaeth Flynyddol Rheoli'r Trysorlys a'r Dangosyddion Darbodus ar ffurf Gwerth Gorau oherwydd cyfyngiadau amser, a byddant yn cael eu cyflwyno felly maes o law.
- 6.3 Nodwyd bod yr Awdurdod wedi cyrraedd y nod arbedion y cytunwyd arno, sef £802,000 ar gyfer blwyddyn 1, ac roedd adroddiad cynhwysfawr wedi ei ddarparu i'r cyfarfod o'r Panel Gweithredol ar 21^{ain} Tachwedd. Roedd y gyllideb ar gyfer 2012/13, sef yr ail flwyddyn o'r strategaeth tair blynedd, i fod yn llai o 0.5% (£815,000 o darged arbedion).
- 6.4 Yng nghyfarfod yr Awdurdod ar 17^{eg} Hydref, roedd yr Aelodau wedi cytuno i leihau'r gwariant i ddarparu gofal tân a gostyngiad cyfatebol yn lefel y gefnogaeth, a fyddai'n arbed dros £1 miliwn. Roedd y trafodaethau rhwng y swyddogion a'r cyrff cynrychioliadol yn mynd ymlaen yn dda, gyda nifer o gyfarfodydd eisoes wedi cael eu cynnal. Oherwydd yr amserlen dynn, efallai na fyddai'r trefniadau newydd yn barod erbyn 1^{af} Ebrill 2012, ond rhagwelid y byddai tanwariant yn 2011/12 y gellid ei ddefnyddio i ariannu costau pontio tymor byr fel rhan o gyflwyno system gylchrestru yn 2012/13.
- 6.5 Esboniodd y Trysorydd y byddai cyfraniadau'r awdurdodau cyfansoddol o 2012/13 ymlaen, yn dilyn ymgynghori, yn seiliedig ar yr amcangyfrif poblogaeth ar gyfer y flwyddyn gyfredol yn hytrach na'r amcangyfrifon canol blwyddyn a gynhrychir gan y Cofrestrydd Cyffredinol ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Roedd hyn yn unol â gweithdrefnau Llywodraeth Cymru.
- 6.6 Rhag ofn y byddai unrhyw newidiadau neu anawsterau gyda phroses y gyllideb, roedd cyfarfod ychwanegol o'r Awdurdod wedi ei drefnu ar 6^{ed} Chwefror 2012 er mwyn sicrhau y gellid ei chwblhau erbyn y dyddiad terfynol sef 15^{fed} Chwefror 2012. Gofynnodd y Cyng. M Ll Davies i'r dyddiad hwn gael ei gynnwys yn y penderfyniad.
- 6.7 **PENDERFYNWYD**
- (i) **cymeradwyo'r gyllideb ddrafft ar gyfer 2012/13;**
  - (ii) **cadarnhau'r strategaeth i'w dilyn er mwyn cael yr arbedion yn 2012/13 a 2013/14;**
  - (iii) **nodi'r sefyllfa o ran y gyllideb ar gyfer 2014/15;**
  - (iv) **rhoi gwybod i'r awdurdodau cyfansoddol am y cyfraniadau amcanol a fydd yn angenrheidiol ar gyfer 2012/13;**
  - (v) **cymeradwyo'r rhaglen gyfalaf ddrafft ar gyfer 2012/13 a'r dulliau cysylltiedig o ariannu;**
  - (vi) **trefnu cyfarfod pellach o'r Awdurdod Tân ac Achub, i'w gynnal ar 6^{ed} Chwefror os bydd unrhyw newidiadau cyn 15^{fed} Chwefror 2012.**

7 ALLDRO AMCANOL 2011-12

- 7.1 Rhoddodd y Trysorydd wybod i'r Aelodau am yr alldro amcanol amcangyfrifedig am y flwyddyn 2011-2012. Mae'r tanwariant a amcangyfrifir, sef £484,298, yn fychan o'i gymharu â chyllideb o £32 miliwn, a'r argymhelliad yw defnyddio tanwariannau i ariannu costau pontio tymor byr fel rhan o gyflwyno system gylchrestru yn 2012-13.

- 7.2 Nodwyd bod arwyddion y byddai tanwariant net ar gyflogau; roedd yr Aelodau eisoes wedi nodi'r £450,000 o arbediad ar ddiffoddwyr tân – cyllideb amser cyflawn, ac roedd yn debygol y gellid cael hynny oherwydd ymddeoliadau a dim recriwtio amser cyflawn. Roedd y tanwariant amcangyfrifedig ar ddiffoddwyr tân yn ôl y galw yn eithaf bychan, sef £99,000. Atgoffwyd yr Aelodau fod yr alldro amcanol yn seiliedig ar y lefelau gweithgarwch cyfredol sy'n gymharol isel, ond petai nifer o ddigwyddiadau mawr dros y tri mis nesaf gallai'r tanwariant yn rhwydd droi'n orwariant.
- 7.3 **PENDERFYNWYD cytuno y gellid defnyddio'r tanwariannau, petai angen, i ariannu costau pontio tymor byr fel rhan o gyflwyno system gylchrestru yn 2012-13.**
- 8 GOHEBIAETH GYDA'R AWDURDOD GWEITHREDOL IECHYD A DIOGELWCH
- 8.1 Cyflwynodd y PSTC Claydon ei adroddiad a oedd yn rhoi gwybod i'r Aelodau am yr ohebiaeth a anfonwyd yn ddiweddar at yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (AGID). Atgoffwyd yr Aelodau fod arolygiad wedi ei gynnal gan yr AGID yn Rhagfyr 2009, a chytunwyd y byddai'r Gwasanaeth yn mynd ati i roi gwybod i'r AGID am y mesurau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r argymhellion a wnaed yn eu hadroddiad.
- 8.2 Cafodd cynllun gweithredu i fynd i'r afael ag argymhellion yr AGID ei gyflwyno i'r cyfarfod o'r Panel Gweithredol ym Mai 2010. Nodwyd na chafwyd unrhyw ymateb gan yr AGID i gynllun gweithredu'r Gwasanaeth hyd yn hyn. Roedd y Cyng. Dunn ac Aelodau eraill yn bryderus nad oedd yr AGID wedi cael y cwrteisi i ymateb i'r ohebiaeth a anfonwyd atynt, na'i chydabod.
- 8.3 Rhoddodd y Cyng. M Ll Davies ganmoliaeth a diolch i'r swyddogion am eu gwaith da a pharhaus mewn perthynas ag iechyd a diogelwch o fewn y Gwasanaeth. Ategwyd y sylwadau gan yr Is-Gadeirydd, gan ddiolch i'r swyddogion am fod yn rhagweithiol yn y maes hwn.
- 8.4 **PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad a'r cynnydd y mae'r Gwasanaeth wedi ei wneud wrth fynd i'r afael ag argymhellion yr AGID fel yr amlinellwyd yn y llythyr a oedd yn atodiad i'r adroddiad.**
- 9 Y DIWEDDARAF AM REOLI PARHAD BUSNES YN DILYN GWEITHREDU DIWYDIANNOL AR 30AIN TACHWEDD 2011
- 9.1 Cafodd yr adroddiad ei gyflwyno gan y PSTC Simmons, a oedd yn nodi'r modd y paratowyd ar gyfer y gweithredu diwydiannol diweddar i ymateb i newidiadau i bensiynau'r sector cyhoeddus. Yn dilyn hysbysiad gan yr undebau fod gweithredu diwydiannol wedi ei drefnu ar gyfer 30^{ain} Tachwedd, roedd y Prif Swyddog Tân wedi symbylu cyfres o gyfarfodydd o'r Grŵp Cynllunio Parhad Busnes. Fodd bynnag, cafwyd cadarnhad yn fuan wedi hynny fod Undeb yr FBU wedi penderfynu peidio â chymryd rhan yn y streic gan gyfyngu'r effaith i swyddogaeth ochr gefnogol y Gwasanaeth.

9.2 Cadarnhaodd y PSTC Simmons fod y trefniadau rheoli parhad busnes ar gyfer tarfiadau mawr i brosesau busnes wedi cael eu profi'n drylwyr, a bod unrhyw wersi a ddysgwyd o ganlyniad i'r gyfres o gyfarfodydd a gynhaliwyd wedi cael eu hymgorffori yng nghynlluniau'r Gwasanaeth.

9.3 **PENDERFYNWYD nodi'r wybodaeth a ddarparwyd.**

10 ADOLYGIAD O'R TREFNIADAU GWAITH GWEINYDDOL

10.1 Cyflwynodd y PSTC Hanks ei adroddiad i roi gwybod i'r Aelodau am y trefniadau newydd ar gyfer darparu cefnogaeth weinyddol yng Ngwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru. Wedi i'r strwythur swyddogion gael ei gyflwyno, ystyriwyd ei bod yn bwysig i bob swyddogaeth yn y Gwasanaeth gael y lefel iawn o gefnogaeth weinyddol. Roedd dau gynllun peilot yn eu lle ers 5 mis, ac roeddent wedi gweithio'n dda.

10.2 Esboniwyd y trefniadau newydd i'r staff gweinyddol, gyda chyfarfodydd un-i-un gyda'r rheolwr AD ar gael i'r rhai yr oedd ganddynt unrhyw bryderon. Rhagwelir y daw'r trefniadau newydd i rym ar 1^{af} Ebrill 2012.

10.3 Diolchodd yr Is-Gadeirydd i'r swyddogion am eu gwaith, ac roedd yn teimlo bod y strwythur cefnogol cywir yn ei le ar gyfer rheolwyr y System Dyletswydd ar gael yn ôl y Galw, ac ar draws y Gwasanaeth yn gyffredinol.

10.4 **PENDERFYNWYD nodi'r trefniadau newydd ar gyfer darparu cefnogaeth weinyddol.**

11 Y POLISI PENSIWN YN ÔL DISGRESIWN

11.1 Cyflwynwyd yr adroddiad i argymhell gwelliant i bolisi a benderfynwyd yn wreiddiol yn 1998, a hynny yng ngoleuni gwelliant ôl-ddilydol i'r rheoliadau llywodraethu a ddigwyddodd yn 1997.

11.2 Datganodd y Cyng. Dunn fuddiant personol yn yr adroddiad fel cadeirydd Cronfa Bensiwn Clwyd.

11.3 Yn dilyn cais gan weithiwr i ymddeol yn gynnar ac i gael mynediad cynnar at ei bensiwn, roedd Cronfa Bensiwn Clwyd wedi awgrymu y dylid adolygu a diweddarau'r polisi disgresiwn; felly gofynnwyd i'r Aelodau gymeradwyo'r polisi disgresiwn newydd gyda'r telerau a nodir yn Atodiad B i'r adroddiad. Nodwyd nad oedd unrhyw oblygiadau ariannol i'r Awdurdod.

11.4 Nodwyd bod y broses benderfynu ychwanegol a oedd yn ymwneud â swyddi'r Prif a'r Dirprwy Brif Swyddog Tân wedi cael eu hychwanegu er mwyn cymryd ystyriaeth o newidiadau eraill yn y rheoliadau pensiwn sy'n golygu y gallai deiliaid y swyddi fod yn aelodau o Gronfa Bensiwn Llywodraeth Leol. Roedd angen 'cyfnod aros' o 30 niwrnod cyn y gallai unrhyw benderfyniad dan y polisi disgresiwn ddod i rym.

11.5 **PENDERFYNWYD cymeradwyo'r polisi disgresiwn sydd yn Atodiad B mewn perthynas ag Adran 30 o Reoliadau Pensiwn Llywodraeth leol (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007. Ataliodd y Cyng. B Dunn ei bleidlais.**

12 YR ADBORTH I ADRODDIAD MONITRO'R IAITH GYMRAEG

12.1 Cyflwynwyd yr adroddiad gan y PSTC Hanks, ac roedd yn rhoi gwybod i'r Aelodau am yr adborth a dderbyniwyd gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg mewn perthynas ag Adroddiad Monitro'r Cynllun Iaith Gymraeg 2010-11.

12.2 **PENDERFYNWYD nodi'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â'r Cynllun Iaith Gymraeg, a'r sicrwydd a roddwyd i ofalu bod y Gwasanaeth yn parhau i fonitro cynnydd yn y maes hwn.**

13 DYDDIADAU CYFARFODYDD 2012

13.1 Gofynnwyd i'r Aelodau nodi dyddiadau cyfarfodydd ar gyfer 2012. Cytunwyd i ychwanegu'r dyddiad 6^{ed} Chwefror i'r rhestr o ddyddiadau, fel y cytunwyd yn ystod y drafodaeth ar y gyllideb.

13.2 Awgrymodd y Prif Swyddog Tân ei bod, efallai, yn bryd ystyried newid cyfarfod mis Hydref o'r Awdurdod i ddyddiad ym mis Medi. Yn wreiddiol, roedd y dyddiad wedi cael ei symud o fis Medi i fis Hydref oherwydd yr angen i gymeradwyo'r Cynllun i Leihau Risg a Gwella cyn dyddiad terfynol Llywodraeth Cymru sef 31^{ain} Hydref, ond rhagwelid y byddai Llywodraeth Cymru, yn dilyn ymgynghori â'r tri ATA yng Nghymru, yn newid y dyddiad cyflwyno i adeg diweddarach yn y flwyddyn.

13.3 PENDERFYNWYD:

(i) **nodi dyddiadau cyfarfodydd 2012 fel a ganlyn:**

- **Cyfarfodydd yr Awdurdod – 6^{ed} Chwefror, Sir Ddinbych (dyddiad am y tro rhag ofn bod unrhyw faterion yn codi mewn perthynas â'r gyllideb); 19^{eg} Mawrth, Gwynedd; 18^{fed} Mehefin, Ynys Môn; 15^{fed} Hydref, Sir y Fflint; 17^{eg} Rhagfyr, Conwy;**
- **Cyfarfodydd y Panel Gweithredol – 6^{ed} Chwefror, 16^{eg} Gorffennaf, 17^{eg} Medi, 19^{eg} Tachwedd;**
- **Cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio – 30^{ain} Ionawr a 24^{ain} Medi;**

(ii) **ystyried, unwaith y daw cadarnhad gan Lywodraeth Cymru am ddyddiad cyflwyno'r Cynllun i Leihau Risg a Gwella, symud cyfarfod yr Awdurdod ym mis Hydref yn ôl i fis Medi.**

14 COFNODION CYFARFODYDD

14.1 Cyflwynwyd cofnodion y cyfarfodydd canlynol er gwybodaeth:

- Cyfarfod y Pwyllgor Archwilio a gynhaliwyd ar 26^{ain} Medi
- Cyfarfod y Panel Gweithredol a gynhaliwyd ar 21^{ain} Tachwedd.

14.2 **PENDERFYNWYD nodi'r cofnodion er gwybodaeth.**

ADRODDIADAU RHAN II

15 IAWNDAL YN ÔL DISGRESIWN AM DERFYNU CYFLOGAETH YN GYNNAR

15.1 Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Dirprwy Brif Swyddog Tân i geisio cymeradwyaeth i gyflwyno polisi wedi ei ddatblygu'n lleol ynglŷn ag arfer pwerau disgrisiwn mewn perthynas ag iawndal am derfynu cyflogaeth yn

gynnar i aelodau Cynllun Pensiwn y Diffoddwyr Tân 1992 a Chynllun Pensiwn Newydd y Diffoddwyr Tân, neu'r gweithwyr hynny sy'n gymwys i ymuno â'r cyfryw gynlluniau.

- 15.2 Rhoddwyd y diweddaraf i'r Aelodau gan y Dirprwy Brif Swyddog Tân am y cyfarfodydd a gynhaliwyd gyda'r cyrff cynrychioliadol ac a fu'n gadarnhaol iawn; erbyn hyn, cytunwyd i ddatblygu cylchrestr yn benodol ar gyfer Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru.
- 15.3 Ailadroddwyd bod diswyddiadau gorfodol yn cael eu hosgoi gymaint ag y bo modd, ac yr edrychid ar atebion eraill, gan gynnwys diswyddiadau gwirfoddol. Nid yr oedd yr adroddiad a ddarparwyd i'r Awdurdod yn cynnwys unrhyw ffigyrau oherwydd mai'r hyn a ofynnid i'r Aelodau oedd cefnogi'r cysyniad, mewn egwyddor, o gael cytundeb lleol ar ddiswyddiadau gwirfoddol. Petai cytundeb, byddai angen gwneud gwaith pellach cyn cyflwyno adroddiad arall i'r Awdurdod ei gymeradwyo.
- 15.4 Dywedodd yr Is-Gadeirydd ei bod yn drist bod ystyriaeth yn cael ei roi i ddiswyddiadau, ond teimlai ei bod yn bwysig, yn foesol, gallu cynnig y pecyn gorau posib i'r rhai a allai fod yn ystyried gwneud cais am ddiswyddiad gwirfoddol. Roedd Aelodau eraill yn cytuno, ac roedd y Cyng. M Thomas yn cefnogi gwella'r cynllun diswyddiadau gwirfoddol. Llongyfarchwyd y swyddogion gan y Cyng. T Roberts am y gwaith oedd yn mynd yn ei flaen mewn perthynas â'r gorchwyl anodd hwn.
- 15.5 **PENDERFYNWYD cytuno, mewn egwyddor, i daliad diswyddo wedi ei gytuno'n lleol am ddiswyddiadau gwirfoddol i'r gweithwyr hynny sy'n aelodau o CPDT neu CPNDT, neu'r gweithwyr hynny sy'n gymwys i ymuno â'r cyfryw gynllunio. Ataliodd y Cyng P C Evans ei bleidlais.**
- 16 YR AWDURDODAU TÂN AC ACHUB YNG NGHYMURU: DOGFEN AMLINELLOL STRATEGOL A THRAFOD
- 16.1 Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Prif Swyddog Tân, a'r bwriad oedd hybu trafodaeth ymysg yr Aelodau am y trefniadau llywodraethu a strwythurol presennol ac yn y dyfodol ledled Cymru. Hefyd, roedd yr adroddiad yn rhoi gwybod i'r Aelodau am argymhelliad y Prif Swyddog Tân ar gyfer cael rhagor o arbedion mewn cyd-destun Cymru gyfan.
- 16.2 Yn dilyn cyhoeddiad PST y De ei fod yn bwriadu ymddeol, cynhaliwyd cyfarfod o Gadeiryddion a Phrif Swyddogion Tân y tri ATA yng Nghymru i drafod goblygiadau ymddeoliad Mr Marles. Talwyd sylw penodol i brofiadau awdurdodau lleol yng Nghymru wrth fynd ati i gyflwyno'r agenda a osodwyd gan Adolygiad Simpson. Ystyriaeth bellach oedd rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer y dyfodol, a deallir y bydd yn dod â deddfwriaeth sy'n galluogi'r Gweinidog i orfodi awdurdodau lleol yng Nghymru i rannu uwch swyddogion a phrif weithredwyr.
- 16.3 O ganlyniad i'r trafodaethau hyn, cafodd y Prif Swyddogion Tân y gorchwyl gan y tri Chadeirydd i ddatblygu papur opsiynau a fyddai'n ystyried yr holl faterion perthnasol, ac yn cymell trafodaeth ymhlith yr aelodau yn y tri ATA. Darparwyd copi o'r adroddiad i bob Aelod.

- 16.4 Casgliad yr adroddiad yw mai'r opsiwn mwyaf addawol yw'r model o dri gwell awdurdod, a hynny i gyd-fynd â'r opsiwn strwythur gweithio mewn partneriaeth y mae Llywodraeth Cymru wedi ei ddweud y mae'n ei ffafrio. Y gwelliant allweddol fyddai ffurfio Pwyllgor Materion Cenedlaethol ar gyfer Tân a Chydnerthu, a hwnnw wedi ei greu'n bwrpasol ar gyfer symud cydweithredu yn ei flaen, a fyddai'n cael gwared ar aneffeithlonrwydd ac yn sicrhau cysondeb o ran dull trwy Gymru.
- 16.5 Roedd yr Aelodau'n bryderus ynglŷn â'r awgrym y gallai nifer yr Awdurdodau Tân ac Achub ostwng. Diolchodd y Cyng. P C Evans i'r swyddogion am yr adroddiad, roedd yn cytuno â theimladau'r adroddiad ac yn ystyried ei bod yn bwysig i'r tri ATA barhau'n annibynnol er mwyn sicrhau bod dylanwad lleol, ac ategwyd hyn gan Aelodau eraill.
- 16.6 Roedd y Cyng. M Thomas yn teimlo bod Caerdydd eisiau cael rheolaeth eto; roedd y Cyng. Thomas yn ystyried bod mwy o gydweithio'n digwydd yn y Gogledd nag mewn sawl awdurdod arall, a bod yr Awdurdod a'r Gwasanaeth yn cael eu rheoli'n dda. Teimlai mai bach fyddai'r arbedion oherwydd y materion cludo rhwng y gogledd a'r de.
- 16.7 Roedd y Cyng. M LI Davies yn cytuno â'r sylwadau a wnaed, ac yn gobeithio y byddai Llywodraeth Cymru yn talu sylw i'r adroddiad, ac na fyddai'r syniad yn cael ei ddwyn ymlaen dim ond er mwyn newid. Roedd y Cyng. Mackie yn cytuno ac yn ystyried nad oedd canoli yn rhywbeth i'w ddymuno gan y byddai'r rhan fwyaf o'r swyddogaethau yn symud i'r de. Ychwanegodd yr Is-Gadeirydd bod datganoli yn rhywbeth i'w groesawu ond ei bod yn bwysig fod y grym ymhob rhan o Gymru, ac nid yng Nghaerdydd yn unig.
- 16.8 Roedd yr holl Aelodau'n cefnogi'r cydweithio ar draws y tri ATA, ac yn ystyried bod hynny wedi bod yn llwyddiannus iawn dros y blynyddoedd, ond yn teimlo ei bod yn bwysig i'r tri Gwasanaeth barhau i ddarparu gwasanaeth lleol sy'n gweddu i anghenion eu hardaloedd.
- 16.9 **PENDERFYNWYD**
- (i) **nodi'r Ddogfen Amlinellol Strategol a Thrafod;**
  - (ii) **nodi a chefnogi'r dewis y mae'r tri Phrif Swyddog Tân yn eu ffafrio;**
  - (iii) **awdurdodi, yn amodol ar gytundeb yr ATAau eraill yng Nghymru, bod Cadeirydd yr Awdurdod, mewn ymgynghoriad â'r Prif Swyddog Tân, y Clerc a'r Trysorydd yn ffurfio Pwyllgor Materion Cenedlaethol gydag ATA y Canolbarth a'r Gorllewin, ac ATA y De.**